

lámvonatok berendezése megszünteti a távolságokat; s ha ma holnap Közép-Európában általánosan be lesz hozva a csoportosítható körutazási jegy, a milyennel nálunk már egész Felső-Magyarországot s az alsónak egy részét bejárhatni: tartok tőle, hogy, ha nem leszünk a külfölddel versenyre képesek, lassanként feleslegessé fog válni fürdőinkben az épületek szaporítása, s el fognak maradozni még az állandó vendégek is, kik most a rendes nyaralást is fürdőinkben töltik. De az orvosok is, kik betegük érdekét és gyógyulását mindenek felett szívéükön hordják, kénytelenek lesznek azt hazafias érzelmüknek elébbre tenni, mert a mai kor jelszava: Győzzön a jobb!

— **Kirándulás a Homlokosra.** Folyó évi július 19-én egy nagyobb férfitársaság kárpáti kirándulást rendezett; hosszabb utat szándékozván tenni, korán, 3 órakor reggel elhagytuk kocsikon Béla városát. Már Sarpanecz nevű korcsma közelében haladván, a tiszta kék égen ragyogó vörös színben kelt fel a nap, bibor-fénylő színbe öltvén elébb a Tatra csúcsait, azután völgyeit és erdeit, s a virágban mosolygó egész természetet.

A Zsdjári-völgybe befordulván gyönyörű fenyves fasor között jó úton tovább haladván, nem sokára a Bélai-cseppkő-barlanghoz vezető útnál kissé megállapodunk, hol a vendéglőn kívül még más két csinos touristaház áll, a zuhogó Belbach partján a zöldelő fenyűfák között 15 szobával. Még rövid idő előtt itt az erdő csendes magánya uralkodott, most a barlang számos látogatói, a jövő és menő idegenek élénk forgalmat okoznak.

Innen nem sokára a „Zwischenbrücken“ nevű hegyrészbe érkezünk és 6 órakor reggel az Alabástrom-barlang-hoz vezető és táblával jelzett ösvényen a „Gehe-Leit“ nevű, itt-ott elég meredek hegygerinczen délnek artván, emelkedünk felfelé. Ezen ösvény néhány év óta egyesületünk által kijavított és meglehetősen jó karban van.

Azon pont közelében, hol az Alabástrom-barlanghoz vezető út balra tér, jobbra pedig a hegygerinczen a Homlokos felé, nem várt meglepetésben részesültünk. Ugyan is itt bugyog egy bő forrás még a törpe fenyű alsó tenyészési vonalon. Miután e forrást ritkán vagy éppen nem ismerik, Dr. Greiziger e helyen elővett egy fatáblát „Pfarrer Weber-Quelle“ (Weber lelkész forrása) felirattal, mely táblával, mint beszédében hangsúlyozta, azért akarja e forrást jelezni, mint-hogy annak név viselője sokat tett ezen út kiépítésére és ezen vidék ismertetésére.

Lassan haladva és virágokat szedve $5\frac{1}{2}$ óra alatt $\frac{1}{2}$

tizenkétórakor a Homlokos (Stirnberg) legmagasabb, 1970 méternyi csúcsára értünk. Szedett virágaink alulról felfelé haladva, a következők voltak: *Actaea spicata* L. — füzéres takta — sárgás, és a *Sanicula europaea* L. — európai gombernyő — fehéres, szétfolyó virággal. Kék színben díszlenek a *Campanula glomerata* L. — csomós csengetyűke — és a *Campanula persicifolia* L. — barackzelevelű csengetyűke. — Az *Epipactis rubiginosa* Goud. — bibak, *Digitalis lutea* L. — sárga gyűszűvirág, — *Euphorbia amygdaloides* — barackzelevelű fütej, — *Orchis militaris* L. — vitéz kosbor, — *Cephalanthera rubra* Rich. — piros tekeporhon, — *Phyteuma spicatum* és *glomeratum* L. — füzéres és csomós raponcz, — vetélkednek egymással szépségben. A gyöngéd kék *Campanula carpatica* L. és még valamivel feljebb a borzas *Camp. alpina* L. — kárpáti és alpesi csengetyűke, — a rózsaveres *Lychnis alpina* Kit. — alpesi mécsvirág, kísérik továbbá lépteinket a csúcs felé. Itt találtattak még: *Senecio difformis* L. — változó üszögér, — *Saxifraga aizoon* L. — fűrtös kötör, — *Homogyne alpina* Cass. — alpesi számarlapú. — Fehér és nagyon gyöngéd kis virágocskák az *Androsace villosa* Wahl. — borzas müköcs. A *Gnaphalium leontopodium* és *dioicum* L. — a fehér és parlagi gyopár, — *Linum perenne* L. — élő len, — *Aster montanus* L. — havasi gerebcsin — itt gyakran előfordúlnak. A csúcson még virágoztak a sárga *Primula auricula* L. — fülvirág, — a fehér, nagy levelű *Anemone narcissiflora* L. — kökörcsin, nárczis, — *Ranunculus glacialis* — jeges szíronták, egy hófolt közelében.

A csúcs egyik mélyedésében kipihenvén és szedett virágokon gyönyörködve, a felséges kilátással fűszereztük turistai ebédünket. A Homlokos csúcsa ugyanis oly pont, melyen az ember a gyönyörű és magasztos kilátáson elmerengve, elfelejti minden gondját, szíve oly könnyűnek és boldognak érezve magát. Nyugotnak fordulván a Fehértavi-csúcs, a Rubintorony, a Vöröstavi-, a Zöldtavi-, a Lomniczi-, Késmárki-csúcsok, valamint a Nagy-Morgás 2086—2635 m. magasságukkal, mély völgyeikkel és messzire elterülő fehér hómezeikkel és alant csillámló tavaikkal egészen elbűvöltek minket. Ha éjszakeletnek fordultunk, az egész szepesi Magura regényes falvaival terült el. Ezen irányban a lengyel Neumarkt városa nagy templomának fehér kőfalait tisztán vehettük észre. Délre a Poprád kies völgyét városaival és falvaival Lucivnátlól Lublóvárig szemlélhettük. Keleten a Dunajecz völgye a Korona-hegygyel jutalmazta figyelmünket.

Csak az ár, hogy a visszatérésre is kell gondolkodni, s így jutalmazó kilátásoktól is hamar elválni. Mi is tehát

$\frac{1}{2}$ 1 óraker leereszkedünk a Vaskapu felé, hol az általunk múlt ősszel ültetett Rhododendron hirsutum — alpesi rózsza — növéseről meggyőződven, a Faixblöszén és Neszelgraton lefelé haladva $\frac{1}{6}$ óraker a cseppkőbarlang vendéglőjét értük el. Ezen kirándulást különösen azoknak ajánlhatjuk, kik a cseppkőbarlangnál laknak.

W. S.

— **A fehér gyopár** (Gnaphalium Leontopodium) **grániton.** A fehér gyopár azon növényekhez tartozik, melyek a sovány mésztalaj iránt kiváló előszeretettel tanúsítanak, s majdnem kizárólag csak azon találhatók. Sokáig azt hitték, hogy a havasok ezen kedveltje más talajon meg sem terem, de az e tekintetben tett kísérletek más eredményre vezettek. Azonkívül akadtak is már olyan fehér gyopárra, mely másféle kőzetten nő. Így magam is gyűjtöttem a múlt nyáron Svajczban a Gorner-gleccser alsó végén a bal parton gránitkövön, hol meglehetősen nagy számmal és elég szép példányokban díszítette a sovány gyept. Ezen körülmény némi vigaszul szolgálhat mindazoknak, kik a fehér gyopárnak újabb időben történő nagy fokú pusztításának láttára ezen növény teljes kiirtásától tartanak; mert remélhető, hogy a Magy. Kárpátgyesület, melynek nem sikerült erkölcsi tilalmával a gyopárnak lelketlen pusztítását megakadályozni, találni fog utat-módot, hogy ezen növényt különböző vidéken gránittalajra ültesse és így minél nagyobb fokú elterjedését elősegítse.

Dr. Roth Samu.

— **A hegyi sport kézikönyve** (Handbuch des Alpinen Sport) Meurer Gyulától. Ez szerény cím egy 280 lapra terjedő s az alpinisztika egy részét tetszetősen tárgyaló műnek, melyben az e téren ismert nevű író 5 részben adja elő gazdag ismereteit és tapasztalásait. I. 1. A sportról általában. 2. Van-e hegyi sport? 3. Miben áll a hegyi sport? 4. A hegyi sport jótékony hatása a jelen és a jövő nemzedékre. II. 1. A nyaraló a hegyek közt. 2. A turista a hegyes országokban. 3. A gyalogló turista a hegyeken. 4. A hegymászó a magas hegységben. 5. A vándorlás a magas hegységben. III. 1. A gyalogló turista öltözete. 2. A hegymászó öltözete. 3. A hegymászó felszerelése. 4. Élelemmel való ellátás hegymászás alatt. IV. 1. A Keleti- és Nyugati-Alpok tekintettel azoknak különleges alkalmasságára különféle hegyutazók számára. 2. Előnyös állomások az Alpek országaiban. 3. Magaslati léggöngyítő helyek. 4. Állomások a Kárpátokban (Magas-Tátra). V. A nagy alptestületek: a) Alpine Club (A. C.) b) Alpen-Club „Oesterreich.“ (A. C. Oe.) c) Appalachian Mountain Club (A. M. C.) d) Associacio d' Excursions Catalana. (A. E. C.) e) Club Alpin Français (C. A. F.) f) Club Alpino Italiano (C.